

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Noskové a soudců JUDr. Zoji Dvořákové a Mgr. Zdeňka Lehovce ve věci

žalobce: **Agentura NKL, s.r.o.**, IČO 61504823
sídlem Slovanský ostrov 226, Praha 1
zast. advokátem JUDr. Alešem Kolářem
sídlem Rumunská 29/21, Praha 2

proti
žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7
zast. advokátem Mgr. Jiřím Malínkem
sídlem Fügnerovo nám. 1808, Praha 2

o zaplacení 25 264 579 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobce proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 15. července 2021, č.j. 8 C 429/2020-102,

takto:

Usnesení soudu I. stupně se **potvrzuje**.

Odůvodnění:

1. Usnesením ze dne 15. července 2021, č.j. 8 C 429/2020-102, Obvodní soud pro Prahu 7 zamítl návrh žalobce na osvobození od soudních poplatků v řízení o žalobě na náhradu škody, která měla vzniknout v důsledku přijatých krizových opatření, tedy o náhradu škody podle zákona č. 240/2000 Sb. Učinil tak s odkazem na právní úpravu osvobození od soudních poplatků, jak je obsažena v § 138 odst. 1 o.s.ř., s důrazem na skutečnost, že osvobození od soudních poplatků je výjimkou sloužící k ochraně práva na přístup k soudu účastníka, jehož majetkové poměry jsou objektivně skutečně tíživé, a že v tomto smyslu žalobce podmínky pro osvobození od soudních poplatků – a to ani pro osvobození částečné – nespĺňuje. Poukázal na prohlášení žadatele, z něhož se podává, že žalobce není nemajetný, naopak je majitelem rozsáhlého nemovitého majetku v mnohamiliónové hodnotě (pozemků a staveb zapsaných na LV 1472, v katastrálním území Zbiroh, přičemž cena pozemků dle rozvahy činí 91 004 482 Kč a nemovitosti a jejich technické zhodnocení 401 903 766 Kč), jehož podnikatelské aktivity v minulých letech výrazně vzkvetaly (zatímco v r. 2017 dosáhl podle daňového přiznání zisku v částce 122 324 Kč, v roce 2018 již 718 954 Kč a za rok 2019 dokonce 6 047 145 Kč), jeho aktiva na konci r. 2019 činila podle rozvahy sestavené ke dni 31. 12. 2019 celkem 518 546 000 Kč, na bankovních účtech měl 35 661 000 Kč a v pokladně 642 000 Kč; proti aktivům stála pasiva - kapitálové fondy představovaly částku 365 713 000 Kč, cizí zdroje 203 705 000 Kč, z čehož dlouhodobé závazky byly ve výši 185 099 000 Kč, závazky k úvěrovým institucím dosahovaly částky 4 003 000 Kč a ostatní závazky 3 656 000 Kč. Z neúplných výpisů z účtů postrádajících zejména údaje o výchozím a konečném stavu, jak je žalobce soudu poskytl, nebylo možno učinit pro věc relevantní zjištění. Soud dále zjistil, že žalobce je vlastníkem 16 motorových vozidel a že disponuje cennými papíry. S důrazem na to, že žalobce není nemajetný, dovedl, že nelze uvažovat o přenesení jeho poplatkové povinnosti na stát, a jeho žádost o osvobození od soudních poplatků proto zamítl.
2. Proti tomuto usnesení podal žalobce včasné odvolání, namítaje, že napadené rozhodnutí je minimálně v rozporu s dobrými mravy. Poukázal na to, že se domáhá náhrady škody, která mu vznikla v souvislosti s krizovými opatřeními podle zákona č. 240/2000 Sb., která nařídil stát; ten je

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Pečenková.

podle § 36 zmíněného zákona povinen nahradit škodu, která byla způsobena právníkem nebo fyzickým osobám v souvislosti s krizovými opatřeními. Vyjádřil přesvědčení, že je zřejmá „naprostá souvislost se zákonem č. 82/1998 Sb.“, ve vztahu k němuž považuje žalobce zákon č. 240/2000 Sb. za *lex specialis*; z této souvislosti dovozoval, že soudní poplatek z žaloby měl činit podle pol. § 8a sazebníku soudních poplatků 2 000 Kč, nikoli částku, k jejíž úhradě byl vyzván. Ke zjištění soudu I. stupně o vlastnickém právu žalobce k rozsáhlému nemovitému majetku sdělil, že stát zapříčinil, že žalobce byl odštěpen od jakéhokoli příjmu z vlastnictví předmětných nemovitostí, avšak musel hradit náklady spojené s jejich vlastnictvím a provozem. Namítl, že soud I. stupně rekapitulující zjištění o ziscích žalobce v r. 2017 – 2019 a jeho aktivech je ve svých úvahách zcela odtržen od reality, když nepostřehl, že likvidní prostředky v pokladně byly nezbytně nutné k udržení a zachování zámku Zbiroh a druhého střediska žalobce Paláce Žofín a že částka 49 108 000 Kč byla půjčkou společníka žalobkyně Zámek Zbiroh, a.s., a jeho majoritního akcionáře Jaroslava Páchy. Zjištění, že žalobce vlastní 16 motorových vozidel, označil za irelevantní, s tím, že prodej těchto vozidel nepřichází v úvahu, když je žalobce potřebuje pro své podnikání, jež je realizováno v Praze a ve Zbiroze. Za „nemyslitelnou a nemravnou“ označil „případnou představu v tom smyslu, že by žalobkyně měla či mohla prodat část zámku Zbiroh“ za účelem získání finančních prostředků na zaplacení soudního poplatku, přičemž poukázal na to, že nemovitosti představují jeden areál právně zatížený zástavním právem, jehož část nelze prodat, když vše tvoří jeden celek pro podnikání. K finančnímu zůstatku k 31. 12. 2019 (642 000 Kč) sdělil, že ke kumulaci hotovosti dochází ke konci roku proto, že žalobkyně provozuje objekty, kde se konají Silvestrovské oslavy, tyto peníze jsou však následně převáděny na účty, a že ke konci r. 2020 činila provozní hotovost pouze 23 000 Kč, a že zůstatek na účtu (35 661 000 Kč) korespondoval tomu, že Silvestr je top sezónou pro obě střediska a že tyto prostředky jsou následně použity na úhradu závazků společnosti. Ke zjištění soudu o zvyšujícím se zisku žalobce v letech 2017 – 2019 doplnil, že r. 2020 naopak skončil ztrátou 15 935 Kč. Odvolatel zdůraznil, že souhlasí s tím, že poplatková povinnost by měla být na stát přenášena jen výjimečně, současně však poukázal na to, že stát svými rozhodnutími zavinil škodu nárokovanou v žalobě a nyní v poškozování žalobce hodlá pokračovat, když po něm požaduje vysokou částku soudního poplatku. Uvedl, že i nadále s aktuálními výsledky není žalobce schopen oběžnými prostředky krýt své aktuální peněžní závazky, narůstá jeho závazek vůči spřízněné osobě a bance nesplácí jistinu, ale jen splátky úvěru. Závěr soudu I. stupně, že žalobce nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, proto považuje za nesprávný. Doplnil, že stát, který přijal opatření, která se nakonec z úrovně Nejvyššího správního soudu jeví jako nesprávná či nezákonná, hodlá ještě žalobce ožebračovat o další částky soudního poplatku, které nemá k dispozici, přestože je evidentní, že žalobci bylo opatřeními státu podle krizového zákona znemožněno provozovat svou podnikatelskou činnost, nicméně náklady na údržbu, provoz a provozuschopnost středisek nést musel. Zdůraznil, že tyto náklady byly kryty nikoli z úspor žalobkyně, ale majoritního akcionáře jediného společníka žalobce, a do účetnictví žalobce byly bezpochyby zaúčtovány. Vyjádřil přesvědčení, že soud I. stupně nesprávně vyhodnotil informace, které mu žalobce poskytl, a zdůraznil, že to, že se žalobci v r. 2019 ekonomicky dařilo, neznamená, že stav společnosti a jejích financí umožňuje zaplacení soudního poplatku v závěru r. 2020 i poté, co byla nařízena další omezení podnikání až do dubna 2021. Uvedl, že je v naprosté finanční tísní a úhrada soudního poplatku by vedla k ohrožení dalšího fungování společnosti a k nebezpečí nutnosti její likvidace. Navrhl proto, aby odvolací soud napadené rozhodnutí změnil a rozhodl o povinnosti žalobkyně zaplatit soudní poplatek podle pol. 8a sazebníku soudních poplatků nebo aby návrhu na plné osvobození od soudních poplatků vyhověl.

3. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné, bylo podáno včas a osobou k tomu oprávněnou, z podnětu odvolání přezkoumal napadené usnesení včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, aniž bylo nutno pro tento účel nařídít jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o.s.ř.). Dospěl k závěru, že odvolání žalobce není opodstatněné.

4. Pokud jde o názor žalobce, že v projednávané věci by měla být žaloba zpoplatněna částkou 2 000 Kč podle pol. 8a sazebníku soudních poplatků, odvolací soud jej nepovažuje za správný. Příloha zákona č. 549/1991 Sb. v pol. 8a výslovně stanoví, že částkou 2 000 Kč je zpoplatněna žaloba o náhradu škody nebo jiné újmy způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření nebo nesprávným úředním postupem – explicitně tedy vyjadřuje, že se jedná o žaloby o nárocích podle zák. č. 82/1998 Sb. Takový nárok však žalobce žalobou neuplatnil. V žalobě výslovně uvedl, že se domáhá náhrady škody podle krizového zákona, a tomu také odpovídají jeho žalobní tvrzení. V žalobě netvrdil, že by se jednalo o rozhodnutí nezákonná nebo o nesprávný úřední postup. Lze doplnit, že pokud takovou klasifikaci krizových opatření ze strany Nejvyššího správního soudu zmínil v odvolání proti napadenému rozhodnutí, neučinil tak formou změny skutkového odůvodnění žaloby (nenavrhl změnu žaloby, o jejímž připuštění by musel soud rozhodnout podle § 95 o.s.ř.). Jedná se tedy bez jakýchkoli pochybností o žalobu o náhradu škody podle zák. č. 240/2000 Sb. (krizový zákon), přičemž zákon o soudních poplatcích neobsahuje žádné speciální ustanovení, které by přiznávalo žalobci v této věci zákonné osvobození (věcné ani osobní), ani které by výši soudního poplatku z takové žaloby upravovalo zvlášť, takže při jejím zpoplatnění je nutno postupovat podle ustanovení obecných (§ 6 odst. 1, 2 zák. č. 549/1991 Sb. a pol. 1 odst. 1 sazebníku soudních poplatků).
5. Názor soudu I. stupně, že žalobce nelze považovat za osobu, která splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, odvolací soud nepovažuje za chybný ani za rozporný s dobrými mravy. Soudní řízení je zásadně řízením poplatným, a osvobození od soudních poplatků, které může soud přiznat nad rámec věcného a osobního osvobození, s nímž zákon již počítá, je institutem zcela výjimečným, který má umožnit přístup k soudu osobám, které jsou objektivně a bez své viny v takové situaci, že by pro ně úhrada, popř. alespoň částečná úhrada, soudního poplatku byla prakticky nemožnou. Z výjimečnosti tohoto institutu pak vyplývá, že je povinností účastníka, který o takovou výjimku žádá, aby to, že splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, věrohodným a konkrétním způsobem tvrdil a také prokázal. Přitom – jak je zřejmé z díkce § 138 odst. 1 o.s.ř.- odůvodňují-li to (v úplnosti tvrzené a věrohodně doložené) poměry žadatele, přizná mu soud částečné osvobození od soudních poplatků; úplné osvobození je zcela výjimečným řešením pro extrémní situace, kdy užití této absolutní výjimky musí být náležitě odůvodněno.
6. Žalobce v žádosti o osvobození od soudních poplatků, jakož i v odvolání, argumentuje jednak svou „naprostou finanční tísní“, jednak úlohou státu, který zavinil ekonomický propad žalobcova podnikání, a nadto ještě hodlá žalobce ožebračit formou výběru soudního poplatku. Tuto argumentaci však nelze považovat za opodstatněnou.
7. Žalobce svou skutečnou aktuální ekonomickou a finanční situaci soudu v úplnosti nezpřístupnil. Prokázáno bylo, že jeho podnikání zaznamenalo v posledních letech (2017 – 2019) výrazný rozkvět a s koncem r. 2019 byly majetkové a finanční poměry žalobce velmi dobré. Odvolací soud nepochybuje o tom, že podnikatelská činnost žalobce byla od poloviny března 2020 opatřeními státu výrazně utlumena, ani o tom, že žalobce musel vynakládat jisté finanční prostředky na údržbu a zajištění provozu, resp. provozuschopnosti svých středisek. Nicméně nebylo prokázáno, že by tyto náklady byly tak významné, že by pohltily veškeré finance žalobce (k tomu ostatně nebyl ani tvrzen nějaký objektivní důvod), a nadto lze předpokládat, že část nákladů, které musel dříve žalobce jako podnikatel nést, naopak s ohledem na omezení podnikatelských aktivit poklesla. Majetkové poměry žalobce jsou vysoce nadstandardní ve srovnání s osobami, které běžně o osvobození od soudních poplatků žádají, přičemž pochopitelně i ony musejí nést náklady na správu svého majetku, pokud nějaký vlastní, a kterým – pokud nejsou prokazatelně nemajetné a nejsou schopny zajistit si dostatečný zdroj příjmů – soudy v rozhodovací praxi přiznávají jen částečné osvobození od soudních poplatků, neboť osvobození úplné lze přiznat jen ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele. Již z tohoto pohledu by bylo v rozporu s obecně sdílenou

představou o spravedlnosti, kdyby bylo osvobození od poplatkové povinnosti přiznáno žalobci, který vlastní majetek v hodnotě mnoha desítek milionů Kč. Zlehčování úvah soudu I. stupně argumenty o „nemravné představě o prodeji věže či nádvoří“ nepovažuje odvolací soud za vhodné (ani hodné užití v soudním řízení) již proto, že k ničemu takovému soud I. stupně žalobce nenabádal a ani takovou úvahu nenaznačil. Skutečností je, že žalobce neprokázal, že by se nacházel v naprosté finanční tísní, jak tvrdí. Podnikatel hospodařící odpovědně musí počítat i s možností dočasného poklesu ekonomických výsledků a přijímat opatření k minimalizaci jejich dopadu na firmu, např. vytvářet rezervy pro překlenutí takových období. Kromě toho, krizová opatření postupně doznala významných změn ve smyslu jejich uvolnění, a ekonomická a finanční situace žalobce se tedy patrně v mezidobí změnila k lepšímu, nebo tomu přinejmenším krizová opatření již nebrání, takže to lze předpokládat, žalobce však tuto významnou skutečnost (patrně účelově) ponechává stranou. V tomto smyslu nelze považovat tvrzení žalobce za úplná, stejně jako důkazy jím předložené.

8. Lze doplnit, že žaluje-li žalobce o náhradu škody v hladině desítek milionů Kč, musí počítat s poplatkovou povinností korespondující jeho požadavku; nejedná se o žádné „ožebračování“ ze strany státu, ale o zákonný důsledek toho, že se žalobce obrací se svým požadavkem na soud. Tento náklad by byl ostatně v případě žalobcova úspěchu nákladem pouze dočasným, neboť v případě procesního úspěchu žaloby by se žalobci vrátil v podobě náhrady nákladů řízení. Argumentuje-li v této souvislosti žalobce tím, že právě stát zavinił propad výsledků jeho podnikání, není možno nepřipomenout, že krizová opatření nebyla svévolným a nijak neopodstatněným postupem státu, nýbrž důsledkem pandemické situace, která zasáhla celý svět a již musel stát urychleně řešit tak, aby minimalizoval rychlé šíření nákazy mající v mnoha případech fatální následky a paralyzující zdravotnický systém. I žalobce připouští, že část nákladů, které musel vynakládat, mu byla uhrazena (např. 80 % nájemného), stát jej tedy nenechal zcela na holičkách a jistou finanční podporu mu přiznal, aniž k tomu bylo třeba soudního rozhodnutí.
9. Vzhledem k výše vysvětlenému odvolací soud napadené rozhodnutí jako věcně správné potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné.

Praha 31. srpna 2021

JUDr. Irena Nosková v. r.
předsedkyně senátu